

Informace a bulletin České pediatrické společnosti číslo 9/2010

Zprávy o připravovaných akcích ČPS a dalších společností, další důležité zprávy

Pozitivní rodičovství podle PhDr. Jiřiny Prekopové, 9. prosince 2010, Brno

Místo konání – Sluneční dům, Trávníky 31, Brno 613 00

Pořádá: Psychoprofi s.r.o. za podpory Ministerstva zdravotnictví České republiky, vzdělávací akce je pořádána dle Stavovského předpisu ČLK č. 16. a absolventi semináře získávají kreditními body. Vzhledem k dotaci semináře Ministerstvem zdravotnictví ČR je tato vzdělávací akce pro lékaře zdarma!

Přednášející: Dr.phil. Jiřina Prekopová, PhDr. Jaroslav Šturma, MUDr. Taťjana Horká, Mgr. Jan Čapek
Moderátor semináře: MUDr. Taťjana Horká. Každý účastník semináře obdrží zdarma skripta od PhDr. J. Prekopové – „Škola lásky v rodině“, DVD s ukázkou práce PhDr. J. Prekopové a osvědčení o účasti na semináři s příslušným počtem bodů. **Program: 9. 12. 2010 – čtvrtek, 8. 00 – 8.45 hod** - Registrace účastníků, **9.00** - Zahájení semináře, úvodní slovo
9. 15 – 11. 00 – PhDr. J. Prekopová – „Aby láska v rodině rozkvétala“ – přednáška, **11.00 – 11.15** – Přestávka
11. 15 – 12. 30 – PhDr. J. Šturma - „Řád v systému rodiny“, **12.30 – 13.30** – Přestávka na oběd
13. 30 - 14. 00 – MUDr. T. Horká – „Traumata u pacientů v komunikaci s lékařem“. **Odpolední program – rozdělení účastníků do skupinek max. po 10**, každou skupinku vede jeden terapeut s dlouholetou praxí, který absolvoval výcvik pevným objetím podle PhDr. Jiřiny Prekopové
14.00 – 16.30 - Praktická cvičení zaměřená na situace v komunikaci ve zdravotnictví
16.30-17.00 Mgr. J. Čapek – „Reflexe práce ve skupinkách“, **17. 00 – 18. 00** – diskuze, dotazy a zpětná vazba k průběhu semináře. Organizátoři semináře: Psychoprofi s.r.o.- MUDr. Taťjana Horká
Kontakt a registrace: taho@post.cz. Pozor! Je omezený počet míst, ukončení registrace 3. 12. 2010
Odborný garant: MUDr. Taťjana Horká a PhDr. Jaroslav Šturma

12. dny dětské endokrinologie, 1. - 2. dubna 2011, Olomouc

Pořádá Pracovní skupina dětské endokrinologie České pediatrické společnosti ČLS JEP,
místo konání Aula Dětské kliniky FN Olomouc.

Předběžný odborný program: Plenární přednášky (předběžné názvy): Hana Krásničanová – **James Tanner (1920-2010), zakladatel evidence-based dětské endokrinologie**, Martin Gregora – **Dětský endokrinolog poslancem**, kasuistiky přihlášených účastníků. **Vystoupení laureátů výroční soutěže** o nejlepší publikaci českých autorů v zahraničním odborném časopise v roce 2010

Sjezdový poplatek zahrnuje náklady na účast včetně registračního balíčku, stravování, ubytování a „aprilový“ společenský večer. Díky sponzorům činí pouze 1600 Kč. Přihlášky k účasti se přijímají nejpozději do 31. ledna 2011.

Podrobné informace si prosím vyžádejte e-mailem na adrese Lucie.Kolocova@Lfmotol.cuni.cz

Na Vaši účast se těší Jiřina Zapletalová, Dětská klinika LF UP a FN Olomouc – místní organizátor (a také Jan Lebl, Božena Kalvachová a opět Jiřina Zapletalová – koordinátoři odborného programu)

Zápis ze schůze výboru ČPS 21. října 2010

Zápis z jednání výboru ČPS dne 21.10. 2010. Přítomni: Janda, Biolek, Gut, Hrdlička, Hrstková, Lád, Lebl, Mathonová, Mihál, Pozler, Ryba, Slaný, Smrčka, Svojsík, Škvor. Host: Doc. Houšťková (IPVZ). **Program:**

1. Schválení zápisu schůze ze září.
2. **Zpráva o sjezdu ČPS v Olomouci** – Mihál dodá k publikaci do Čsl. pediatrie.
3. **Postgraduální vzdělávání, IPVZ** – Houšťková informovala výbor o aktuální situaci. Byla odvolána náměstkyně IPVZ Mgr. Krejčíková a je nová náměstkyně Dr. Andrea Vrbovská. Uvidíme, co bude v postgraduálním vzdělávání. Pediatrické logbooky viz www.ipvz.cz.
4. **Časopis Čsl. pediatrie** (Pozler, Janda). Výbor byl seznámen s výsledky jednání s vydavatelstvím Mladá fronta. Členové výboru hlasováním rozhodli, že časopis bude v roce 2011 vycházet v NTS ČLS. V úvahu přichází oslovení i dalších vydavatelství (skupina Janda, Lebl, Pozler).
5. Proběhla obsáhlá diskuze o perspektivě České pediatrické společnosti s tím, že bude již v konkrétnější podobě pokračovat na jednání výboru ČPS 21. listopadu.
6. **Stanoviska ČPS. A. Plavání kojenců** – Janda doplnil článek Mihála a odeslal Pozlerovi do Čsl. pediatrie a tato nová verze bude na www.cpsjep.cz a dána k dispozici masmediím. **B. Nošení dětí v šátku** – o problematice výbor informoval Ryba. Informací je málo a nejsou jednoznačné. Důležitá je abdukce v kyčlích a ne předčasná (tj. do půl roku) vertikalizace. Je třeba sjednotit terminologii a domluvit se na společném stanovisku s ortopedy.

- Janda zjistí názory pediatriů v Německu a v Rakousku. C. **Hormonální antikoncepce u dorostenek** – zatím jsou zprávy asi o 100 dorostenkách, u kterých se objevily periferní trombózy nebo dokonce embolie plicní a cévní příhody mozkové. Komplikací je určitě více, protože řada dětských oddělení informace neposlala! D. Prof. Goetz článek o IVF a **preimplantační diagnostice** nenapiše a budou osloveni jiní kolegové genetici.
7. V Brně bude 23. – 25. 6. 2011 kongres **European Society of Pediatric Clinical Research**. Referovala Hrstková, Janda se spojí s prof. Kováčem, který byl posledním pořadatelem akce v Bratislavě. Bude požádán o zprávu o konferenci pro Čsl. pediatrii.
 8. ČPS (Janda) podpoří v dalších jednáních znovu zařazení **specializace dětské gynekologie jako certifikovaného kurzu** (dopisy ČLK, MZd).
 9. ČPS požádá znovu MZd (ministra) o potřebnou podporu **Zdravotního a očkovacího průkazu**.
 10. Webová stránka ČPS – webmaster MUDr. Bronský bude pozván na příští výbor ČPS.
 11. **BCG vakcinace** – Janda osloví prof. Prymulu.
 12. **Centra pro cystickou fibrózu** – výbor schválil.
 13. **Malování na dětských odděleních** (Gut) – zatím doporučení pravidla stávající ponechat.
 14. Prezentace firmy **GHC GENETICS Ltd.** (Bc. Karla Čížová, MBA) – výbor seznámen s projekty v oblasti péče o děti, tj. mediální kampaně pro laickou veřejnost na různá témata. Firma pošle výboru konkrétní návrhy.
 15. **Žádosti o podporu členů ČPS**: Dr. Černá, Dr. Pokorná – schválení podpory á 3.000 Kč na aktivní účast na kongresech.
Zapsal: Škvor, kontroloval: Janda

Různé zprávy z výboru ČPS

Zrušení celoplošného očkování proti TBC u novorozenců

Nová vyhláška s číslem 299/2010 vyšla dne 25. října, mění se tímto původní vyhláška 537/2006 Sb. o očkování proti infekčním nemocem. Jak se již očekávalo, ruší tato vyhláška celoplošné očkování proti TBC. Na podkladě dotazníku, který je součástí vyhlášky a vyplňuje jej zákonný zástupce novorozence, je posouzeno riziko možné TBC nákazy. Jsou definována rizika TBC a udány i indikace, kdy se dítě má přece jen kalmetizovat. Lékař novorozeneckého oddělení vyplní část dotazníku a ten je předán v rámci propouštěcí zprávy z novorozeneckého oddělení k PLDD, u kterého bude dítě registrováno. V případě, že pro daná rizika je kalmetizace indikována, odesílá PLDD dítě na kalmetizační středisko, kde je proti TBC očkováno.

Detailní znění vyhlášky s podrobným popisem postupu si můžete najít na internetu: můžete si otevřít www.cpsjep.cz a v hlavním menu ve filu Očkování najdete plné znění vyhlášky.

Pozn. za výbor ČPS: tímto opatřením bylo konečně dosaženo zrušení celoplošné vakcinace proti TBC, jak se již dříve stalo v rozvinutých evropských zemích, viz také již starší stanovisko ČPS na www.cpsjep.cz ve filu Stanoviska. Není třeba v podrobnostech opakovat, co ke zrušení celoplošné kalmetizace vedlo- byl to především značný počet vedlejších komplikací očkování, včetně velmi závažných případů, dále odkládání pravidelné vakcinace při nezhojené jizvě po kalmetizaci a nakonec i malá účinnost dosavadní očkovací látky, TBC se může objevit i u očkovaných. A samozřejmě rozhodnutí o zrušení celoplošné vakcinace u našich sousedů (Rakousko, Německo, Švýcarsko), což nevedlo k žádnému dramatickému vzestupu dětské TBC. Naši pediatri si ale musí být nyní vědomi toho, že bude třeba na možnost nákazy TBC u dětí více myslet. Budoucnost ukáže, zda se nebudeme muset k očkování proti TBC vrátit, v tom případě snad již s vakcínou, která bude daleko účinnější a s menšími vedlejšími účinky!

Zpráva o 31. pracovních dnech dětské nefrologie v Hradci Králové

V říjnu proběhly úspěšně již 31. pracovní dny dětské nefrologie. Akce se zúčastnilo více než 120 pediatriů a byly přítomny i dětské sestry. Aktivní účast měli tradičně i kolegové ze Slovenska, stejně jako naši bývalí kolegové z kanadské Ottawy. Jako obvykle bude celý obsah sborníku vyvěšen na webové stránce Pracovní skupiny dětské nefrologie v rámci www.cpsjep.cz. Z abstrakt (v české a anglické verzi) budou vybrána některá sdělení v anglické mutaci a vyvěšena na anglickou část webové stránky ČPS. Příští setkání dětských nefrologů se bude konat na podzim 2011 v Plzni nebo okolí, lokálním organizátorem bude Dětská klinika FN v Plzni. ♣

Hormonální antikoncepce (HAK) dorostenek, trombotické a tromboembolické komplikace

Dotazníková akce oznámená v našem Bulletinu ještě pokračuje (dotazník stále ještě vyvěšen na www.cpsjep.cz), v hlavním menu v levém sloupci si jej otevřete ve filu Doporučení. V registru je dosud asi 60 případů lehčích, ale i těžších komplikací po podání HAK. Z diskuze s primáři dětských oddělení ale vyplývá, že řada případů se do registru zatím nedostala. Prosim proto všechny pediatri, ať již PLDD nebo lékaře lůžkových dětských odděleních, kteří dosud do registru nepřispěli a mají odpovídající případy, aby použili uvedený dotazník a ohlásili se MUDr. Ivaně Hadačové E-mailem. Děkujeme předem, chtěli bychom data už zpracovat a použít i pro doporučení pediatriům i gynekologům, tak jak bylo již referováno v předchozích Bulletinech ČPS. ♣

Soutěž o výroční cenu za nejhodnotnější původní práce českých autorů v oboru dětská endokrinologie

Pracovní skupina dětské endokrinologie České pediatrické společnosti vyhlašuje soutěž o nejlepší práce publikované v zahraničních časopisech v roce 2010. Kategorie: První autor publikace s nejvyšším faktorem impaktu ve věku do 35 let.

První autor publikace s nejvyšším faktorem impaktu bez rozdílu věku.

Každý z obou oceněných získá šek na částku 10 000 Kč. Slavnostní vyhlášení výsledků proběhne v rámci Dnů dětské endokrinologie 1. dubna 2011 v Olomouci.

Podmínky účasti v soutěži:

1. Práce přihlášené do soutěže se zabývají tématem z dětské endokrinologie. Vzhledem k tomu, že součástí dětské endokrinologie je samozřejmě i péče o děti s diabetem a s obezitou, přihlašujte prosím i sdělení z těchto oblastí.
2. První autor práce přihlášené do soutěže je občanem České republiky.
3. Práce byla publikována v roce 2010 (rozhoduje vročení uvedené vydavatelem) v zahraničním časopisu se známým faktorem impaktu (IF). Je možné přihlásit i články zatím publikované pouze elektronicky ve formátu doi, články s plnou bibliografickou citací ale mají při hodnocení přednost. Do soutěže lze přihlásit i otištěné „letters to the editor“, při jejich posouzení ale nebude uplatněn plný IF daného časopisu.
4. První autor soutěžní práce zašle poštou jeden výtisk své publikace do 31. ledna 2011 na adresu: Doc. MUDr. J. Zapletalová, Ph.D., Dětská klinika LF a FN, I. P. Pavlova 6, 770 00 Olomouc. V průvodním dopisu svoji práci přihlásí do soutěže, uvede svůj rok narození a poslední známý IF daného časopisu.
5. V případě rovnosti IF u více přihlášených prací stejné kategorie rozhodne o vítězi hlasováním porota ve složení: doc. MUDr. Jiřina Zapletalová, Ph.D., MUDr. Božena Kalvachová, CSc. a MUDr. Dana Novotná.
6. Věkem do 35 let se rozumí rok narození 1975 a vyšší.
7. Ocenění první autoři v obou kategoriích přednesou v průběhu Dnů dětské endokrinologie v Olomouci dne 1.4.2011 plenární přednášky, ve kterých představí účastníkům obsah publikovaných prací.
8. Je vyloučeno, aby jeden soutěžící obdržel cenu v obou kategoriích.

Vítězství v obou kategoriích soutěže budou určena dle uvedených kritérií; vymáhání jinou cestou není možné.

Zprávy ze zahraničních pediatrických periodik

Menthol a eukalyptus obsahující prostředky proti nachlazení- pozor u kojenců a batolat! Německý časopis Kinderarzt upozorňuje na rizika spojená s podáváním různých kapek či sirupů s obsahem éterických látek, včetně olejů. Použití éterických prchavých látek (např. menthol, eukalyptus), zvláště ve formě olejů, může u kojenců a batolat být spojeno s následnou dušností. Vysvětluje se to akutním podrážděním sliznic, zvýšenou tvorbou hlenu, který přispívá k obstrukci- většinou již při infektu horních cest dýchacích přítomnou- a tím se akcentuje zhoršená průchodnost dýchacích cest. Navíc riziko aspirace oleje je známé a představuje závažnou komplikaci. Tyto přípravky by se tedy v uvedených věkových skupinách neměly vůbec používat.

Riziko při ingestci knoflíkových baterií

Emerging Battery-Ingestion Hazard: Clinical Implications. Pediatrics, Vol. 125 No. 6 June 2010, 1168-1177. Autoři Litovitz T et al. provedli podrobné epidemiologické šetření při použití několika registrů v USA. Analyzovali data ze 3 zdrojů, včetně „National Battery Ingestion Hotline“ (8648! případů od roku 1990-2008). Upozorňují na kasuistiky několika fatálních případů po spolknutí knoflíkových baterií (button battery ingestions). Statistika uvádí 13 exitů a 73 závažných komplikací (včetně uvíznutí baterie v ezofagu či aspirace do dýchacích cest). V poslední době významně stoupl počet případů ingestce baterií o průměru 20- 25 mm (před 20 lety pouze 1%, v poslední době 18%). Současně stoupl počet případů s lithiovými bateriemi z 1.3% na 24%. Riziko stoupá především u dětí mladších než 4 roky a při průměru baterie 20 mm a větší. V 92% fatálních průběhů si okolí nebylo vůbec vědomo, že dítě baterii polklo, u závažných komplikací tomu bylo v 27%. Vzhledem k nespecifickým příznakům je logické, že správná diagnóza se opožděje, tak tomu bylo ve více než polovině případů, které skončily exitem dítěte. I po odstranění baterie se mohou objevit závažné komplikace, např. perforace ezofagu, masivní krvácení, tracheoezofageální fistule, fistule mezi zažívacím traktem a velkými cévami! Závěrem je konstatováno, že v souvislosti s častějším používáním větších knoflíkových baterií je třeba, aby pediatrii na možnost ingestce v příslušných věkových skupinách vůbec mysleli. Pokud vznikne sebemenší podezření raději indikovat RTG snímek, odstranění baterie pak představuje emergenci- čím dříve, tím lépe. **Pozn. překl.:** vybité baterie sice mimo mechanickou obstrukci představují nižší riziko, ale vzhledem k tomu, že stav nabití není prakticky nikdy jasný, platí čím dříve odstranit, tím lépe. Ve vlhkém prostředí se baterie vybíjí a poškozuje okolní tkáň. V kyselém prostředí žaludku je kovový obal poměrně brzy erodován a alkalický obsah z baterie se uvolňuje- představuje leptavou látku. Některé větší baterie obsahují HgO v množství, které představuje letální dávku i pro dospělé! Naštěstí před erozí kovového pouzdra je baterie už většinou vybitá a tak se HGO mění na elementární rtuť, která není toxická.

Zprávy z Ministerstva zdravotnictví ČR

Dne 4. 11. 2010 se konala schůzka „Komise MZ pro péči o děti a dorost“. Stručné shrnutí projednávané problematiky:

1. Jedná se o **možnosti rozšířit pediatrickou péči u určité skupiny pacientů až do věku dospělosti** (návrhy do cca 25 let). Šlo by především o chroniky, kterým se pediatrii věnují od útlého věku a jejich zdravotní stav vyžaduje i po ukončení 19. roku života trvalý komplexní servis. Pojišťovny by zřejmě neměly s proplácením péče pediatriům větší problém. Je ale třeba, aby pediatrii sami definovali ony skupiny chroniků, pak by mohlo dojít k dalšímu jednání. Vzhledem k tomu, že se o tyto skupiny starají v centrech především kliničtí pediatrii, měli by návrhy formulovat právě oni.
2. **Očkování proti TBC – vyhláška MZd platná od 1. listopadu zrušila celoplošné očkování proti TBC.** Na porodnici rodiče vyplní jednoduchý dotazník, ze kterého vyplyne, zda bude nutné dítě očkovat nebo nikoliv. Nadále se budou kalmetizovat pouze rizikové skupiny, které MZd definuje v příloze vyhlášky, budou provádět

kalmetizační stanice, na porodnicích se tedy už očkovat nebude. Vyhláška v plném znění je vyvěšena na www.cpsjep.cz ve filu Novinky a současně i ve filu Očkování.

3. **Leták – informace pro rodiče o SIDS** připravila doc. Houšťková a bude přiložen k dalšímu vydání ZOP.
4. **Akutní lůžková péče pro děti pod vlivem alkoholu** a jiných návykových látek referoval doc. Paclt. Zatím nevyřešeno, jde o nutná přijetí adolescentů, kteří jeví často agresivní vzorce chování.
5. **Metodika k postupu PLDD při ADHD** – je třeba řešit problém, kdo má být první, kdo se ujme dítěte se symptomy ADHD – psychologové-neurologové- psychiatři. Existují dnes totiž účinná farmaka, která mohou komplikované situace řešit. Pedopsychiatři deklarují, že diagnostika a léčba včetně preskripce speciálních farmak patří jim, ale na druhé straně je jich nedostatek.
6. Existuje návrh metodiky pro PLDD pro prevenci dětských úrazů, na formulacích se podíleli i kolegové, kteří se problematikou zabývají. Bude vyvěšeno na www.cpsjep.cz
7. Evergreen- babyboxy- zde nic nového, MZd snad prosadí, že nebudou moci být zřizovány mimo zdravotnické zařízení.
8. Zdravotní a očkovací průkaz- přístup rezortu i za nového vedení je podobný. Úvaha o masmedializaci problému, který není schopný rezort řešit dlouhá léta.

Schůze přípravného výboru Sekce dětské obezitologie

Na příští výbor bude pozvána Dr. Kytarová, která bude referovat o skupině, která se hodlá zabývat problematikou dětské obezity. Otázka, jak skupinu začlenit do struktury pracovních skupin ČPS a jaký bude vztah k České obezitologické společnosti.

Osobní zprávy:

MUDr. Sylva Skálová, PhD z Dětské kliniky v Hradci Králové úspěšně obhájila svou habilitační práci s názvem Praktický přínos ultrasonograficky navigované punkční renální biopsie v dětském věku **a byla ke dni 1. října 2010 jmenována docentkou pediatrie**. Gratulujeme!

MUDr. Tereza Šuláková z dětské kliniky v Ostravě- Porubě obhájila dne 11. října 2010 úspěšně svou dizertační PhD práci na téma Hypertenze u dětských diabetiků s DM typ 1.

Oběma srdečně gratulujeme!

V listopadu 2010 jubilují následující naši členové-

60 let: MUDr. Jozef Filka, CSc. – Stolica, MUDr. Jiřina Sudíková - Beroun

70 let: MUDr. Zuzana Kuralová - Hradec Králové 2

Upřímné gratulace jménem výboru ČPS

Úmrtí:

V říjnu 2010 zemřel **Prof. Juan Rodriguez Soriano ze Španělska**. Patřil mezi vedoucí evropské dětské nefrology a byl aktivním členem European Society for Paediatric Nephrology (ESPN), od roku 2003 byl čestným členem ESPN. Zabýval se především tubulopatiemi u dětí a dorostu. Naši dětské nefrologové jej pamatují jako prezidenta ESPN kongresu v roce 2003. Mschr. Kinderheil. číslo 10/2010 uvádí členy Dtsch. Gesell. Kinder-und Jugendheilkunde, kteří zemřeli mezi sjezdy jejich společnosti, tedy mezi zářím 2009 a 2010. Mezi nimi byli i němčinářům známí autoři učebnic **prof. Dr. Gustav Adolf von Harnack** (Hamburg), ve vydávání této učebnice pokračuje prof. B. Koletzko, člen redakční rad Čsl. pediatrie, již ve 13. vydání. Zemřel i hlavní pořadatel a autor učebnice pro mediky Pädiatrie- Duale Reihe **prof. Dr. Friedrich Sitzmann** (Homburg). Neočekávané úmrtí **prof. L. B. Zimmerhackla** jsme vzpomněli již v minulém čísle Bulletinu.

Pozor- opakované upozornění- změna kontaktu na sekretariát České pediatrické společnosti

Změna kontaktu na sekretářku ČPS paní Janu Vojtkovou: nový E-mail: j.vojtkova@lfmotol.cuni.cz, telefonní pevná linka J. Vojtkové je **2 2443 9038**

Bulletin vydává Česká pediatrická společnost, předseda: Prof. MUDr. Jan Janda, CSc., Pediatrická klinika v Motole, V úvalu 84, 150 06 Praha 5, vědecký sekretář: Doc. MUDr. Oldřich Pozler, CSc., Pediatrická klinika FN Hradec Králové. **Adresa redakce Bulletinu ČPS:** příspěvky posílejte na E-mail: jana.vojtkova@lfmotol.cuni.cz, tel. 224432 000-1, fax 224 432020, nebo E-mail jan.janda@lfmotol.cuni.cz, jandajan1@seznam.cz. Ostatní korespondenci (změna bydliště, reklamace nedodávání Bulletinu pod.) adresujte sekretářce ČPS paní Blance Albrechtové- telef. 224 967 734, Webmaster www.cpsjep.cz: MUDr. Jiří Bronský PhD, E-mail: jiri.bronsky@lfmotol.cuni.cz. Bulletin ČPS je zapsán do evidence periodického tisku s číslem MK ČR E 19345 Podávání novinových zásilek povoleno Českou poštou, s.p., odštěpný závod Přeprava, č.j. 594/99 ze dne 10. 2. 1999. Bulletin v elektronické podobě (starší čísla) viz <http://www.cpsjep.cz> v hlavním menu webové stránky.